

ook - uit de hand:

'het volk dat buiten was, zoo wel farizenen en als tollenaars, gooide door de glazen meer stenen als er menschen binnen waaren. (...) De geest van het volk buiten was zoo verbitterd dat de straat werd opengebroken om stenen te bekomen'⁴²⁾.

Hoewel ds. Van Velzen enigszins beveiligd op het portaal stond, was het dopen van kinderen niet meer mogelijk en moest men de wijk nemen naar de mangelzolder, buiten het bereik van de stenen. Daar verscheen de directeur van politie, T. Bogaert, om proces-verbaal van het gebeurde op te maken.

In de verschillende stukken die ik i.v.m. deze ordeverstoring tot mijn beschikking had⁴³⁾ zit een tegenstrijdigheid. Het gaat daarbij om wat ik hierboven gezegd heb over de rol van de agenten in het geheel. In het rapport van B. en W. aan de Gouverneur van Zuid-Holland staat nl:

'Toen de agenten van politie derwaarts kwamen had het inwerpen der glazen opgehouden en zijn geene baldadigheden geschiedt, zodat alles tot rust gekomen en gebleven is.'

Dit is niet te rijmen met wat B. en W. schrijven aan de directeur van politie over het gedrag van de agenten. Daar wekken zij de indruk dat dezen al aanwezig waren voordat het ingooien van de ramen begon. Ook in het rapport van de politiedirecteur aan de Gouverneur staat dat de agenten pas achteraf ter plaatse kwamen:

'De politie is te laat gewaarschuwd om deze ongeregeldheden te kunnen voorkomen en te beletten, of op heterdaad eenige dergeene die ongeregeldheden pleegden in handen te krijgen'.

De oplossing van dit verschil zou kunnen liggen in het feit dat de twee laatste brieven gericht zijn aan de Gouverneur, dus aan een superieur buiten de stad. Mogelijk heeft men daarin de voor de politie wat onplezierige kanten willen verbloemen. Die details hoefden binnen de stad niet verbloemd te worden.

De houding van politie en stadsbestuur

De gebeurtenissen van de vijftiende oktober geven aanleiding tot een aantal brieven, waaruit de houding van politie en stadsbestuur tegenover de Afgescheidenen kan worden afgeleid. Allereerst is dat de brief van de directeur van politie aan B. en W., gedateerd 20 oktober 1837⁴⁴⁾. Er spreekt een zekere onvrede uit over de tot nu toe gevolgde handelwijze t.o.v. de rebelse dwepers. De heer Bogaert vindt rellen als die van vijftien oktober des te meer te betreuren: